

پرسشنامه رفتار شهروندی سازمانی اورگان و کانوسکی (OCB)

ردیف	عبارات	كاملا مخالفم	مخالفم	نظري ندارم	موافقم	كاملا موافقم
1	در اجرای وظایف همکارانم به آنها كمك می كنم تا به صورت بهره ور عمل كنند.					
2	به همکارانی كه كارشان سنگین است، كمك می كنم.					
3	تمایل زیادی دارم تا به همکارانی كه غیبت دارند، كمك كنم.					
4	همیشه به موقع سر كار می آیم.					
5	سعی می كنم همیشه محیط كاری ام را پاك و پاكیزه نگه دارم.					
6	همیشه كارم را به موقع تمام می كنم.					
7	در مورد مسائل جزئی و پیش پا افتاده، بسیار شكایت می كنم.					
8	همیشه به دنبال این هستم كه نواقص و كمبودهای سازمان را پیدا كنم.					
9	اعتراض خود را نسبت به هر تغییری كه مدیرم اعلام می كند، بیان می كنم.					
10	در مورد تكالیف و وظایفی كه بر عهده ام گذاشته شده است، اعتراض نمی كنم.					

					از پیشرفت و توسعه شرکت‌م کاملاً مطلع هستم.	11
					توجهی به اعلامیه‌ها، پیام‌ها و پوسترهایی که اطلاعاتی را در مورد سازمانم می‌دهد، نمی‌کنم.	12
					در جلساتی که مربوط به مسائل سازمانم باشد حضور پیدا می‌کنم و مشارکت می‌کنم.	13
					در مورد هر کار مهمی که در سازمانم انجام میشود، من را مطلع می‌کنند.	14
					در مورد مسائل و موضوعاتی که ممکن است رفتار یا تصمیمات من و همکارانم بر آن موضوع تأثیر بگذارد، با من مشورت می‌کنند.	15

روش نمره گذاری

این پرسشنامه دارای 15 سوال بوده و هدف آن ارزیابی ابعاد رفتار شهروندی و ابعاد آن (نوع دوستی، وجدان، جوانمردی، رفتار مدنی، ادب و ملاحظه) است. طیف پاسخگویی آن از نوع لیکرت بوده که امتیاز مربوط به هر گزینه در جدول زیر ارائه گردیده است:

گزینه	کاملاً	مخالفم	نظری	موافقم	کاملاً
امتیاز	1	2	3	4	5

اما این شیوه نمره گذاری در مورد سوالات 7, 8, 9 و 12 معکوس شده و به صورت زیر در خواهد آمد:

گزینه	کاملاً	مخالفم	نظری	موافقم	کاملاً
امتیاز	5	4	3	2	1

پرسشنامه فوق دارای پنج بعد بوده که سوالات مربوط به هر بعد در جدول زیر ارائه گردیده است:

سوالات مربوطه	بعد
1-3	نوع دوستی
4-6	وجدان
7-10	جوانمردی
11-13	رفتار مدنی
14-15	ادب و ملاحظه

برای بدست آوردن امتیاز مربوط به هر بعد، مجموع امتیازات سوالات مربوط به آن بعد را با هم جمع نمایید. برای بدست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه، مجموع امتیازات همه سوالات را با هم جمع کنید.

روایی و پایایی

این پرسشنامه توسط حسن اسلامی (1386)، ترجمه و در تحقیقات مختلفی در داخل کشورمان مورد استفاده قرار گرفته است و دارای روایی و پایایی مناسبی است. در پژوهش پور سلطانی زرنندی و همکاران (1392) اعتبار پرسشنامه با بهره گیری از نظرهای اصلاحی استادان مدیریت ورزشی به دست آمد. با مطالعه آزمایشی روی 30 نفر از معلمان تربیت بدنی شهر مشهد پایایی درونی پرسشنامه رفتار شهروندی سازمانی با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ 0/76 بدست آمد.

منبع: پور سلطانی زرنندی، حسین، امیرجی نقندر، رامین، (1392)، ارتباط تعهد سازمانی با رفتار شهروندی سازمانی معلمان تربیت بدنی شهر مشهد در سال 1390، نشریه مدیریت ورزشی، شماره 16.

- *Eslami, Hasan. & Sayar, Abolghasem. (2007). Organizational Citizenship behavior. Tadbir Journal, 18, 187.*